

Dosarul nr.2ra-786/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (Jud: S. Gîrbu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: A. Pahopol, V. Negru, A. Bostan)

ÎNCHEIERE

7 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Aurica Ciubuc reprezentată de către avocatul Alina Valah

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ludmila Niculcea împotriva Auricăi Ciubuc cu privire la încasarea datoriei

împotriva deciziei din 25 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul depus de Ludmila Niculcea, s-a casat hotărârea din 28 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și s-a emis o nouă hotărâre cu privire la admiterea acțiunii,

constată:

La 1 august 2013, Ludmila Niculcea a depus cerere de chemare în judecată împotriva Auricăi Ciubuc cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că la 18 octombrie 2010, în calitate de împrumutător a încheiat cu Aurica Ciubuc, având calitate de împrumutat, contract de împrumut, conform căruia, Ludmila Niculcea a transmis Auricăi Ciubuc suma de 30 000 euro.

În acest sens reclamanta a menționat că la momentul primirii banilor, Aurica Ciubuc și-a asumat obligația de a rambursa împrumut până la 23 octombrie 2010.

Reclamanta a specificat că suma de 30 000 euro la rândul său a fost primită de la o terță persoană și anume Angela Eșanu, cu care de comun acord au convenit să-i ofere pârâtei acest împrumut

Ludmila Niculcea a notat că potrivit înțelegerii dintre părți, pârâta și-a asumat obligația fermă de a restitui banii la expirarea termenului stabilit.

Reclamanta a invocat că până la data scadentă și anume 23 octombrie 2010, Aurica Ciubuc nu a rambursat suma datoriei în mărime de 30 000 euro, iar din acest considerent a fost nevoită să se adreseze cu prezenta acțiune.

Suplimentar, Ludmila Niculcea a afirmat că a fost personal acționată în judecată de către Angela Eșanu pentru încasarea sumelor bănești, cât și din motivul

că multiplele solicitări invocate pârâtei de a restitui în mod extrajudiciar suma datorată nu s-au soldat cu succes.

Reclamanta Ludmila Niculcea a solicitat încasarea din contul Auricăi Ciubuc în beneficiul său a datoriei în mărime de 30 000 euro și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 28 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d. 188-192, vol. I).

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că nici unul din rapoartele de expertiză nu confirmă faptul transmiterii banilor de către Ludmila Niculcea și respectiv primirea de către Aurica Ciubuc a sumei de 30 000 euro.

Prin decizia din 25 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul depus de Ludmila Niculcea, fiind casată hotărârea din 28 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani și emisă o nouă hotărâre cu privire la admiterea acțiunii. A fost încasat din contul Auricăi Ciubuc în beneficiul Ludmillei Niculcea datoria în sumă de 30 000 euro, echivalentul în lei moldovenești, conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la data executării hotărârii și cheltuielile de judecată ce constau din taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă de 6500 lei. A fost încasat din contul Auricăi Ciubuc în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 22 401,38 lei, de la care Ludmila Niculcea a fost scutită în instanța de fond și instanța de apel (f.d. 12-23, vol. II).

Curtea de apel a menționat că la materialele cauzei au fost anexate suficiente înscrisuri ce confirmă încheierea și executarea de fapt de către părțile contractului a obligațiilor asumate în baza acestuia, inclusiv transmiterea sumei împrumutului de către Ludmila Niculcea în beneficiul Auricăi Ciubuc. În acest sens, instanța de apel a indicat că potrivit concluziei raportului de expertiză judiciară nr. 3883 din 19 iulie 2013 elaborat de către Direcția tehnico-criminalistică și expertize judiciare Centru din cadrul Inspectoratului General al Poliției, a fost stabilit cu certitudine că, înscrisurile manuscrise „am primit 30 mii euro pînă la 23 oct.” plasate în colțul drept sus al recipisei din 18 octombrie 2010 au fost executate de însuși Aurica Ciubuc.

La 25 octombrie 2018, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei adoptate (f.d. 24, vol. II).

La 18 ianuarie 2019, Aurica Ciubuc reprezentată de către avocatul Alina Valah, a depus prin intermediul oficiului poștal recurs împotriva deciziei din 25 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Recurenta, Aurica Ciubuc reprezentată de către avocatul Alina Valah, în motivarea recursului, a indicat că instanța de apel la adoptarea deciziei contestate, a aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios.

Astfel recurenta a menționat că instanța de apel s-a lăsat influențată de temeiurile invocate de către Ludmila Niculcea, privitor la valabilitatea actului juridic, evitând să examineze circumstanțele de fapt, care scot în evidență lipsa scopului ei la încheierea actului juridic.

Recurenta a invocat că Curtea de Apel Chișinău nu a luat în calcul argumentele ei, precum că Ludmila Niculcea avea acces la domiciliul și locul de muncă al său.

De asemenea, recurenta a notat că instanța de apel nu a solicitat informație privind soarta banilor împrumutați.

Suplimentar, recurenta a accentuat că actul juridic anexat de Ludmila Niculcea în susținerea acțiunii nu reflectă intenția sa de a încheia acest act.

La 20 martie 2019, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs Ludmillei Niculcea informându-o că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La data stabilită pentru examinarea cauzei, Ludmila Niculcea nu a înaintat referință la cererea de recurs depusă de Aurica Ciubuc reprezentată de către avocatul Alina Valah, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Analizând admisibilitatea recursului, conform art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră inadmisibilă cererea de recurs formulată de Aurica Ciubuc reprezentată de către avocatul Alina Valah, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

În procedura de filtru, instanța de recurs a reținut că decizia integrală a instanței de apel din 25 septembrie 2018 a fost expediată în adresa părților la 25 octombrie 2018 (f.d. 24, vol. II), însă la materialele cauzei nu sunt date care ar confirma recepționarea efectivă a deciziei instanței de apel de către recurentă.

Astfel, în atare situație, instanța de judecată a considerat că recursul declarat de Aurica Ciubuc reprezentată de către avocatul Alina Valah este depus în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În aceeași ordine de idei, materialele cauzei au confirmat faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Temeiurile declarării recursului sunt enumerate exhaustiv în alineatele (2), (3) și (4) ale acestui articol.

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii II-a, Capitolul XXXVIII din Codul

de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, trebuie observat caracterul extraordinar al aceste căi de atac, la care se poate recurge doar în cazurile excepționale enunțate de dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursului, precum și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Instanța subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, para. 24; *Akaki Tchaghiashvili v. Georgia*, 2 septembrie 2014, para. 34).

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi audiat. (a se vedea, *de exemplu*, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, para. 39 – 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, para. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, întrucât însăși natura sa solicită o reglementare specială din partea statului, care beneficiază de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, para. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, para. 64).

În același timp, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a precizat că interpretarea normelor de procedură reprezintă o chestiune de drept intern și ține, în principiu, de competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*a se vedea*, *de exemplu*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), *ibidem*, para. 25; *Vučković și alții v. Serbia (excepții preliminare)*, 25 martie 2014, para. 80; *Miessen v. Belgia*, *ibidem*, para. 70).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă urmăresc protejarea interesului părții, precum și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și a bunei-administrări a justiției (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Beniamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, para. 22; *Erfar – Avef*, ibidem, para. 41, *Marc Brauer*, ibidem, para. 35; *Miessen*, ibidem, para. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, para. 36 - 37).

În speță, instanța constată că cererea de recurs declarată de către Aurica Ciubuc reprezentată de către avocatul Alina Valah este formulată în baza art. 432 alin. (2) lit. c) din Codul de procedură civilă, așa cum prevede art. 437 alin. (2), lit. f) din Codul de Procedură Civilă.

Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurenteii întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibilă cererea acesteia, inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului său de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei. Cu toate acestea, trebuie subliniat că din succesiunea actelor dosarului reiese că recurenta a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel deja s-a pronunțat.

Prin urmare, Colegiul constată că încălcările invocate, exprimate sub forma unor enunțuri generale, fără a fi aprofundate, nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă. Deci, în mod evident, lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de drept pusă în discuție pentru a identifica esența și temeiul cererii de recurs, impuse de art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, para. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, para. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, para. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 alin. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs, ca fiind „lipsit de șanse de succes” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), ibidem, para. 24; *Beniamin Nersesyan*, ibidem, para. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, para. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, para. 45).

Mai mult, instanța observă că Aurica Ciubuc reprezentată de către avocatul Alina Valah a formulat prezenta cerere după ce a avut posibilitatea de a fi audiat de o instanță de fond și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Levages Prestations Services v. Franța*, 23 octombrie 1996, para. 48; *A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italia*, 27 septembrie 2011, para. 59; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, para. 34).

În sfârșit, în limitele impuse de art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța conchide că recursul dedus judecătii nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”,

adică nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, care ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicări eronate din partea instanței judecătorești ierarhic inferioară a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Din aceste raționamente, completul Colegiului constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, fiind respectat, în viziunea instanței, raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de Aurica Ciubuc reprezentată de către avocatul Alina Valah nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Aurica Ciubuc reprezentată de către avocatul Alina Valah se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan